

glasilih, se je prelevili v agitatorja, ki mu, po vsem sodeč, diktirajo na plačjeje domobranski krogi iz Argentine in Kanade in morda še kakšen iz domovine, in manipulanta, ki bi ga bil vesel sam veliki Goebbels! Žajdela ni sposoben slišati argumentov, nasprotnih dokazov, on sliši samo sebe in v nedogled, kot lajna, ponavlja svoje fantazme. Argumentov za to početje nima, ima pa arzenal žaljivk in laži, za katere je prepričan, da bodo sčasoma postale resnica. V Žajdelovem pisanju je edina verodostojna stvar samo sovrašтво proti vsemu in vsem, kjer sluti pozitivni odnos do narodnoosvobodilnega boja, a ker za svoje nebulozne trditve nima v rokah niti enega samega oprijemljivega argumenta, si pobalinsko izmišlja reči, ki lahko nastajajo samo v zastrujenih možganih. Zgodovinska resnica Žajdele sploh ne zanima, zanima ga samo blatenje posameznikov, ki so med drugo vojno nekaj pomenili in jih je zdaj treba stigmatizirati kot revolucionarje in nasilneže. Slovensko osvobodilno armado so po njegovi logiki vodili sami tolovaji, le da so vsi ti, zanj zločinski poveljniki, imeli, v primerjavi z belogardističnimi in domobranskimi štabnimi oficirji, nekaj lastnosti, ki so bile odločilne za vojaški izid vojne na slovenskem bojišču: z orožjem v rokah so se uprli okupatorskim vojskam, medtem ko so se oni drugi pustili ponižati v zgolj pomožno policijo italijanskih fašistov in vermahta.

Kdo so torej pravi zločinci, serijski morilci in eksekutorji? Tisti, ki so se z orožjem uprli okupatorju, pripravljeni za domovino žrtvovati tudi svoja življenja, ali oni, ki so se spajdašili s fašisti in nacisti, sprejeli njihovo orožje in njihovo politiko uničevanja in genocida? Prvi na strani zavezniških sil, drugi v koaliciji z Mussolinijem in Hitlerjem? Po Žajdeli so se prav odločili oni drugi, belogardisti in kasneje domobranci, ki so aprila 1944 na stadionu za Bežigradom prisegli zvestobo nacistični Nemčiji in njenemu vodji, s čimer so sokrivi za desetne milijonov žrtev druge svetovne vojne in še posebej za poboj petih milijonov etničnih manjšin in za holokavst, umrlo je šest milijonov Judov, in za grozljiv pokol slovenskih partizanov na Javorovici, ki je z gnusom navdal celo nemške vojake. Vodstvo NOB jim je pred koncem vojne ne glede na vse ponudilo sodelovanje, ki ga domobranci niso sprejeli in so do konca vztrajali v objemu z nemškimi okupatorjem. Celó več, že po kapitulaciji Hitlerjeve Nemčije so ob umiku

na Koroškem pobili pol Šerčerjeve brigade, da je bila Drava obarvana s krvjo. Epilog po vsem tem je bil krut, grozljiv, vendar bi, kot je bil oddaji na TV Slovenija povedal dr. Janez Arnež, človek, ki je od blizu spremljal ravnanja političnega vodstva SLS, domobranci skoraj zagotovo enako obračunali s partizani, če bi se jim ponudila priložnost. Moj oče seveda pri likvidaciji domobranske vojske ni bil navzoč, kot mu je pred leti hotel podtakniti Žajdela, saj je bil tedaj na zdravljenju v Beogradu. Toda če bi že bil takrat v Sloveniji in imel kaj besede, kot mi je zagotavljal v številnih pogovorih na to temo, pomora domobrancev ne bi dopustil.

Kot rečeno, Žajdela ni omembe vreden zgodovinar, ker pač ni verodostojen, zgodovinar presoja na temelju dokumentov in konteksta tistega časa, ne iz varne časovne razdalje, podpihovan z ostanki slovenske meščanske politike iz 40-ih let. Zgodovinar mora vsaj za silo poznati tudi pravo, kajti *a priori* etiketiranje akterjev z žaljivkami ne priča o avtorjevi umski urejenosti, nasprotno, je dokaz pobalinstva in nedostojnosti. Več kot ironična je tedaj njegova moralna in zadnjem zapisu, »da se mora olikan človek že po naravi izogibati določenim besedam ...«. Verjetno je imel v mislih samega sebe, saj jaz v svojih odgovorih ne žalim in ne zmerjam.

V času polemike z Žajdelo se mi je oglasilo kup ljudi, ki jih površno poznam ali pa tudi ne (med njimi, zanimivo, ni bilo Zveze borcev). Vsi po vrsti se zgražajo nad pisanjem v pričujoči reviji, vsi po vrsti mi odsvetujejo sodelovanje v polemiki, saj njen cilj ni ugotavljanje resnice, ampak kriminaliziranje Novljana in NOB na sploh kot tudi moje osebe; njen cilj je zgolj nenehno ponavljanje besed zločinec in serijski morilec. Znan sem po tem, da polemiziram, oglasil sem se, da se zoperstavim lažem in krivim obtožbam, pri čemer sem tvegala, da bom z blatom ometan tudi sam. To je očitno tudi cilj uredniške politike revije, polemike, v katerih sem udeležen in kjer je za napadalce dovoljeno vse, se odlično berejo, kar so pred *Reporterjem* pred leti ugotavljali že tudi nekateri drugi tiskani mediji. Če sem zapisal, da Žajdela kot »zgodovinar« ni verodostojen, dodajam še, da to velja tudi za Žajdelo kot novinarja in publicista, saj ne spoštuje temeljnih postulatov novinarskega in publicističnega poklica, ki bi morali biti obvezujoči tudi za strankarska glasila.

Ob koncu ne morem mimo še ene Žajdelove fantazme, omenje-

Uničevalci Slovenije (2.)

»Zgodovinar« Žajdela še zdaj ne ve, da se je druga svetovna vojna že končala. In to pred 71 leti. In vztraja na okopih ter zagrizeno in kvoločno tolče po namišljenem sovražniku. Njegovih belogardistov in domobrancev že dolgo ni več, prav tako tudi velike večine partizanov ne. Še vedno ne prizna nacistične kapitulacije, še vedno upa, da se bo vojna končala z drugačnim izidom, kot se v resnici je.

Vojne sicer že dolgo ni več, čeprav je državljanski spopad tako rekoč že lep čas spet v zraku, Žajdela je, kot vidimo, v središču dogajanja, zastavonoša verbalnega napada na tiste, ki so leta 1941 pokazali, kaj je domovinska zvestost, verbalnega napada z neslutnimi konstrukti in podlostmi, da leč stran od zgodovinskih ter pravnih in človeških norm. Pod dežnikom demokracije in določenih ideoloških krogov Žajdela niza laž za lažjo, umazanijo za umazanijo. Iz ljubiteljskega zgodovinarja, ki očitno uspeva samo v strankarskih

ne spet tudi v zadnjem zapisu, ko ugotavlja, da je za domobranski pokol žužemberških aktivistov pozimi 1945 in za zavezniško bombardiranje mesta kriv Lado Ambrožič - Novljan, ker je dve leti pred tem s 15. divizijo porazil tamkajšnjo belogardistično postojanko! Bravo, Žajdela! – Naj mi bo dovoljeno, da za ta sijajni sklep poiščem ustrezno primerjavo z junjsko vojno 1991 Slovenije proti JLA. Po Žajdelovi logiki je vsa krivda za štiriletno vojno na tleh nekdanje Jugoslavije (1991–1996) in za vseh 200 tisoč pobitih Hrvatov, Bošnjakov, Srbov in Albancev kriva Teritorialna obramba Slovenije, ki je junija 1991 proti agresorjem sprožila prvi strel!

Koga pravzaprav Žajdela brani, ko piše o partizanskih medvojnih »zločinih«? Civiliste? Nikakor ne. Neupravičeno brani paravojaški organizaciji tako imenovanih Vaških straž in Slovenskih domobrancev, ki so v trenutku, ko so oblekli italijanske in nemške uniforme in si na rame obesili njihove puške, natančno vedeli, kaj počno in kaj jih lahko doleti. Zato je vsakršno kriminaliziranje partizanskih napadov na njihove utrjene postojanke največji nesmisel.

Morda bo Žajdela po temle odgovoru prizadet, ker na njegove obtožbe odgovarjam nekoliko trše, kot je njegov občutljivi značaj še pripravljen sprejeti, a v polemiki, gospod Žajdela, je tako: tisti, ki je napaden, ima pravico udariti nazaj z dvakratno močjo. In ne gre pozabiti, da se je v polemiko vključil kot vsiljivec, samo zato, da je lahko ponovno sprožil umazan obračun z Ladom Ambrožičem-Novljanom in z menoj, ki sem zdaj, 25 let po osamosvojitvi, postal državni sovražnik.

Žajdela seveda še ni povedal vsega, kar ve in kar misli, da ve. Glede na njegov sloves je očitno mogoč en sam scenarij, opisan že nekajkrat v slovenski literarni zgodovini. – Zakonski par se je vse življenje prepiral okrog tega, ali je trava pokošena ali porezana. Žena, ki je trdila, da je porezana, ni popustila niti po svoji smrti; vsakič ko je mož prišel na pokopališče, se je iz groba prikazala njena roka in z dvema prstoma zastriгла kot s škarjami: »Jaz sem imela prav, jaz sem imela prav ...« – Kot bi poslušal Iva Žajdelo.

Lado Ambrožič, Ljubljana

Ambrožič proti Žajdeli

G. Ambrožič že v naslovu članka za *Reporter* z dne 6. junija 2016 zapiše cvetko »za Žajdelo so vsi, ki so na 'oni' strani, zločinci«, to je po mojem mnenju najmanj ne-

okusno, s strani novinarja pa preprosto neprofesionalno. Takšen besednjak navadno uporablja ljudi, ko jim zmanjka argumentov, ali pa tisti, ki se jim vzvišeno zdi, da argumentov sploh ne potrebujejo.

Prepričan sem namreč, da poleg nas, ki smo že imeli kakšno osebno izkušnjo, tudi g. Ambrožič dobro ve, da so se take posplošene trditve (podobno kot »kdor ni z nami, je proti nam« itd.) izrekale v obratni smeri proti vsem, ki niso bili somišljeniki komunistične ideologije, ali tistim, ki niso prikimavali vodilnim v prejšnjem režimu. Na žalost se takrat ljudje o svojem »prav« niso mogli prerekati po časopisih, ampak so bila največkrat izgubljena premoženja pa tudi življenja.

O neki sporni zadevi se g. Ambrožiču preprosto zapiše: »moj oče je to med drugim povedal za Delo maja 1998«, kot da je s strani Novljana izrečena misel že sama po sebi argument ali celo trden dokaz. Močno upam, da se v notranjosti tudi g. Ambrožič zaveda, da so časi, ko je že mnenje »nekatereh« samo po sebi pomenilo argumentacijo, ljudi pa so bili na osnovi takih mnenj obsojani ali celo likvidirani, končno minili!

Ali se je taisti Ambrožič kdaj vprašal – po 50-letnem zavajanju in pranju možganov, polresnicah in lažeh, ki jih je izvajal prejšnji režim pred komunistično revolucijo pod krinko NOB, med njo in po njej – ali je možno, da njegov oče ni vedno povedal resnice, ker je razne dogodke podoživljal po svoje – kot revolucionar, ali ker je resnica bila mnogokrat preprosto prepovedana in samouničujoča? Če že v očetovo izpoved ni posumil, ali se je kdaj vprašal, zakaj je do takšne izjave v *Delu* prišlo šele leta 1998, ko so pomembni akterji že umrli in ko je bilo že vsem jasno, da so bili skoraj vsi arhivi, ki bi o tem in podobnih spornih zadevah lahko kaj več povedali, uničeni ali pospravljeni na »varno«.

Po mojem mnenju je Ambrožič tudi kot sin ravnal nespametno, saj se za očeta, ki je domnevno sodeloval pri pobojih ali pa kakorkoli pomagal pri pobijanju nasprotno mislečih ali pa bil njihov podpornik in zagovornik, še kar naprej izpostavlja v prepričevanju »drugih« brez pravih argumentov in dokazov. S sedanjim udeleževanjem po mojem mnenju tako le zmanjšuje svoj ugled in širi slab glas o svojem očetu tudi med tiste, ki o teh zadevah do sedaj niso vedeli skoraj nič!

Jurij Kreutz, Brestanica